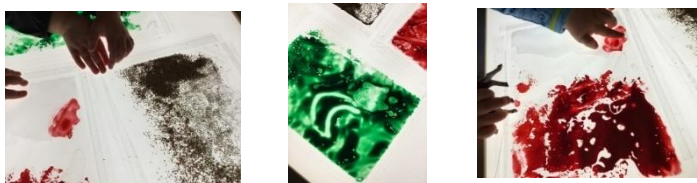

Refleksjonsbrev/midtveiseevaluering for Nordlyset desember 2020

Som nevnt tidligere fungerer refleksjonsbrevet for desember som en midtveiseevaluering av prosjektet på avdelingen vår. Dette er for å sikre at vi oppfyller kravene i rammeplanen, for å kunne se progresjon i arbeidet så langt, og for å finne veien videre i prosjekt. Vi vil derfor bare kort skrive litt om desembermåneden, før dere vil få en mer oppsummerende fortelling om vårt første halvår på Nordlyset. Dette blir også knyttet til fagområdene i rammeplanen. Dersom dere leser hele brevet vil dere få vite mange små og store detaljer om hva barna deres har opplevd i barnehagen så langt.

Desember på Nordlyset

I desember forsøkte vi å finne ut hvilke materialer som kan være relatert til julen. Derfor har barna fått møte granbar og glitter på avdelingen. Vi har også fortsatt utforskningen av materialene barna allerede kjenner, og introdusert de på en litt annen måte. Maling har barna nå fått utforske både på malerommet, hvor de har vært ikledd kun bleie og fått utforske materialet med hele kroppen, og vi har hatt maling inni lamineringsark som vi har hatt på lysbordet. Vi valgte julefargene grønn og rød, og fylte også et lamineringsark med glitter.

Ved fruktmåltidet har vi hver dag dempet lyset og tent lys i adventsstaken, mens vi har sunget «Tenn lys». Barna følger interesserte med, og flere har klappet når sangen er ferdig.

Sangkortjulekalenderen har også blitt godt mottatt av barna, og de har plukket kortene ned for at vi skal synge sangene flere ganger i løpet av dagen.

På Lucia fikk noen av barna se Lynet-barna gå i tog ute på morgenkvisten, mens alle barna fikk se og høre Snøfallet-barna, da de kom inn til oss og sang Lucia-sangen mens vi satt ved bordet og spiste. På nissefesten fikk vi besøk av nisse med reinsdyr, og de la igjen poser fylt med klementiner, rosiner og pepperkaker til oss. Denne dagen fikk vi også servert nissegrøt.

Barna har bakt lussekatter og pepperkaker i desember. Vi har valgt å trekke dette inn i vårt prosjekt, da deigen er et spennende materiale å utforske. Dette kommer vi mer tilbake til i midtveiseevalueringen.

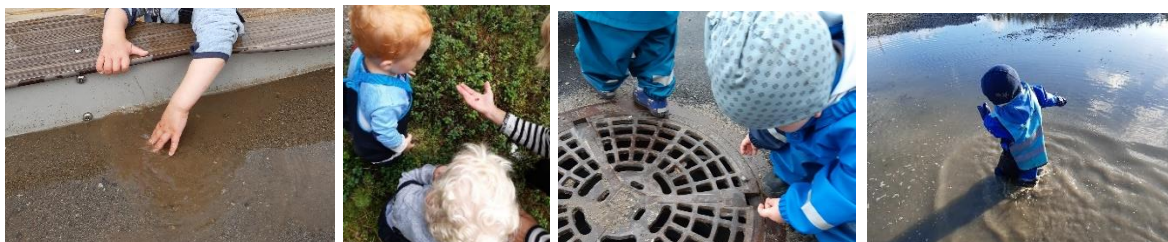
Midtveisevaluering

Vi startet i august med å bli kjent med barna, skape trygge relasjoner og samtidig observere hva barna var opptatt av. Vi så mange forskjellige muligheter i hva vi kunne ta tak i, og valgte etter hvert en ganske åpen prosjektittel: «Barns møte med materialer». Tittelen kan romme mange opplevelser og ordet «materialer» kan også vise til mange forskjellige ting. Vi valgte blant annet å ha denne åpne tittelen for å sikre at vi ikke valgte bort noe som barna er veldig opptatt av. Vi i personalet har tatt noen valg underveis i arbeidet, samtidig som vi har forsøkt å holde blikket åpent for hvilke innspill barna kommer med – både kroppslig og verbalt. Ikke alt vi gjør i hverdagen går heller innunder prosjektarbeidet, men arbeidsformen hjelper oss med å holde fokus på å skape progresjon i barnas hverdag og skape meningsfulle opplevelser basert på deres interesser. Det hjelper oss også å oppfylle rammeplanens krav til innhold og oppgaver i barnehagen.

Noe vi tidlig la merke til at barna var opptatt av var vann. Både ute og ved håndvasken inne så vi hvor mye barna gledet seg over dette fenomenet. På avdelingen hadde vi også makuleringspapir, som barna utforsket med stor entusiasme. De viste også interesse for å putte for eksempel småstein eller makuleringspapir oppi andre ting, som doruller eller pappesker, for deretter å helle det ut igjen. Vi hadde et atelier på avdelingen hvor maling og tegnesaker sto tilgjengelig, og dette viste barna også interesse for. Ute var de opptatt av kumløkket - putte småsteiner i hullene og studere hva som skjedde. Det forsvant visst noen lekebiler og leketog ned i hullene også... Vi testet også ut ulike aktiviteter som vannlek inne på avdelingen, vi hadde ett ballrom, ulike instrumenter og ulike byggematerialer. Gjennom dette fikk vi sjansen til å se hva som fenget barna mest og hvilken vei vi dermed valgte å gå videre i prosjektet.

Gjennom månedene siden august har Nordlyset-barna opplevd mye gjennom prosjektarbeidet. Noen aktiviteter har vi i personalet iscenesatt for, noe har skjedd spontant og andre ting har barna selv tatt initiativ til. De aktivitetene personalet har organisert har stort sett vært på formiddagen, gjennom å ha en gruppe barn med oss på atelieret, vannrommet eller malerommet, eller ved å iscenesette for en utforskende aktivitet inne på avdelingen som barna møter når de kommer inn etter utetiden. De spontane aktivitetene har naturen og barna

ordnet i stand for oss – da det hadde regnet og kommet magiske sølepytter da vi gikk på tur, da snøen plutselig dukket opp og da det hadde fryst et tynt islag på toppen av sølepyttene våre. Disse fenomenene møter barna med stor entusiasme og utforskertrang, og vi i personalet er aktivt med både gjennom å observere, støtte, sette ord på og delta i selve utforskningen.

Det blir noe kunstig å skulle dele alle disse opplevelsene, aktivitetene og erfaringene inn i ulike fagområder, da barnehagen jobber tverrfaglig og vi dermed arbeider med flere fag parallelt i alle ting vi gjør. Er vi for eksempel i en maleaktivitet med barna arbeider vi ofte like mye med språk, motorikk og sosial kompetanse, som med estetiske fag. Likevel kan det være verdifullt for oss å sortere arbeidet inn under fagområdene i rammeplanen, da dette både skaper en bevissthet i vår praksis, og fordi det kan åpne øynene våre for hva vi ikke har nok fokus på.

I rammeplanen har vi 7 fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Når vi nå går nærmere inn på hvert fagområde har vi valgt ut noen punkter fra hvert område, for å belyse på hvilken måte vi har arbeidet med dette i vårt prosjekt.

Kommunikasjon, språk og tekst:

Barna på Nordlyset har gjennom vårt prosjektarbeid fått møte ulike materialer. Interessen deres for vann har ført til at vi har tilrettelagt for vannlek inne - både på avdelingen og på et rom vi valgte å innrede som vannrom. Vi har også møtt vann ute i form av regn, sølepytter, sølepytter med is på, frost og snø. Gjennom disse forskjellige førstehåndserfaringene med fenomenet vann videreutvikler barna sin begrepsforståelse rundt hva vann er. Det samme gjelder de andre materialene vi har valgt å fordype oss i – slik som for eksempel maling. Når barna får flere erfaringer med materialene kan de både lære seg selve ordet («maling»), men enda viktigere er at de forstår innholdet i begrepet (hva maling faktisk er og kan brukes til).

Vi har arbeidet mye i smågrupper, og har sørget for at alle barna skal få være med i de ulike aktivitetene vi organiserer. Å arbeide i smågrupper sikrer at alle barna blir sett og hørt med sine uttrykksmåter, og det hjelper samtidig med å skape en ro rundt utforskningen og leken.

Barna på Nordlyset uttrykker seg mye gjennom kroppsspråk, mimikk og lyder. Noen uttrykker seg også gjennom verbalytringer som ord eller korte setninger. Vi er opptatt av at alle disse språkene skal verdsettes. Vi lytter til barnas innspill, setter ord på det de viser interesse for og handlingene deres, vi samtaler og undrer oss sammen med de.

Vi bruker også bildedokumentasjon for å invitere til samtaler om ting vi har opplevd sammen. Disse henger vi på veggene i barnas høyde, eller vi lar bildene rulle på skjermen på avdelingen. Vi ser stadig at barna peker på bildene, kommuniserer med hverandre, henter en voksen for å vise oss noe i bildet, eller tar med seg bildene rundt, peker på de og viser de til oss.

Vi leser og synger mye sammen med barna, noe som også er språkstimulerende aktiviteter. Vi ser at flere av barna setter pris på både bøker, fortellinger og sang. Noe vi kan arbeide mer med fremover er å finne litteratur, fortellinger og sanger som er tettere knyttet til prosjektet vårt og dreier seg om de tingene vi allerede har sett at barna er svært interessert i.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

I desember bakte vi lussekatter og pepperkaker. Disse aktivitetene hadde vi tilrettelagt på en slik måte at barna skulle få sjansen til å utforske materialet «deig». Gjennom våre møter med lussekattdeig og pepperkakedeig fikk barna også en større innsikt i veien fra mat til måltid, ved at de fikk erfare at deigen etter en tur i ovnen faktisk ble til kaker.

Barna fikk gjennom bakingen mange sanseopplevelser. De brukte sin taktile sans gjennom å kunne kna, rulle, banke og kjenne på deigen. Vi snakket og hadde på julemusikk i bakgrunnen, som stimulerer den auditive sansen (ørene). De brukte sin visuelle sans gjennom å studere deigen og kjøkkenet med blikket sitt. Mest av alt brukte de nok smakssansen sin - ettersom det de definitivt gjorde mest av, var å smake på den gode deigen. Ikke minst luktet både deigen og kakene helt magisk.

Barna må ta hensyn til hverandres behov i de ulike aktivitetene. For eksempel kan vi ta for oss vannleken. Noen barn liker godt å helle vann over sitt eget hode, men idet et annet barn heller vannet kan barnet reagere med gråt. Vi setter i slike situasjoner ord på barnas følelser og intensjoner, og forsøker på denne måten å støtte og veilede barna i å tolke og forstå de andres reaksjoner, slik at barna både kan lære seg å sette grenser for sin egen kropp, og utvikle en respekt for andres grenser.

Gjennom de varierte aktivitetene vi har i løpet av en barnehagedag får barna brukt og utviklet sine motoriske ferdigheter på mange måter. Vi bruker både avdelingen, uteområdet og

gymsalen, og ser stadig at barna mestrer nye ting – som å klatre opp i klatrestativet ute, gripe rundt en pensel eller bygge tårn av store puteklosser inne.

Kunst, kultur og kreativitet:

Helt fra oppstart i august har vi vært opptatt av at materialer skal være tilgjengelig for barna. Vi startet med å ha et atelier inne på avdelingen, hvor barna selv kunne forsyne seg av ulike formingsmaterialer. Vi ommøblerte dette rommet noen ganger – kledde en vegg og gulvet i papir, flyttet konstruksjonsmaterialer ut av rommet for å få bedre plass, og etter mer refleksjon valgte vi å fjerne hele atelieret. Dette var basert på at vi så at vi hadde tilrettelagt for maling som en bordaktivitet, i stedet for en utforskende aktivitet. For å bruke et materiale bør barna først gjøre seg kjent med det, og siden barna gjerne vil utforske med alle sanser og hele kroppen er et bord ikke like godt egnet til å ha en slik utforskning. Dette resulterte i et eget malerom som er helt kledd i papir, hvor barna kan bruke hele kroppen sin til å utforske malingen. Samtidig ble malingen mindre tilgjengelig på avdeling, da vi så at det fort ble maling utover gulvet, fordi barna lærte seg hvordan man åpnet beholderne. Maling er fremdeles synlig for barna, men er nå plassert på en slik måte at de må henvende seg til en voksen for å få male. Dette krever at vi voksne er lydhøre og tar imot barnas innspill når de ønsker å ha slik aktivitet.

Noe vi ikke har gjort mye av foreløpig innenfor dette fagområdet er å ha skapende virksomhet ute. Vi ønsker blant annet å male på snø, noe vi ikke har rukket å gjøre før snøen smeltet igjen. Kanskje kumlukkene kan egne seg til å male på? Barna viser stor interesse for kumlukkene, og dette kan gi barna nye erfaringer både knyttet til vann og maling.

Natur, miljø og teknikk:

Gjennom barnas interesse for vann og at vi i personalet har valgt å ta denne interessen på alvor har barna fått oppleve, utforske og eksperimentere mye med dette naturfenomenet. Når vi har vært på turer har vi i stedet for å gå langt valgt å stanse på grusplassen rett utenfor barnehagegjerdet. Der finnes nemlig store og flotte sølepytter fylt med vann. Dette har vært et magisk sted å gå til – barna har løpt gjennom vannet, lagt seg ned, smakt på vannet, plasket med hendene, tråkket på is som hadde lagt seg på vannet, plukket opp isklumper og kastet disse i bakken så de har knust og kastet steiner i vannet så det sprutet. Gjennom denne utforskningen får barna kjennskap til naturfenomenet vann, og samtidig får de erfaringer med de fysiske lovene – for eksempel tyngdekraften som gjør at steinene som kastes lander på bakken eller i sølepytten.

Vi går ofte til de samme nære turområdene i ulike værforhold og årstider slik at det blir et kjent område hvor barna kan oppdage forandringer etter værforhold og årstid.

Ett barn stoppet og så lenge bort på grusbanen der vi lekte på forrige tur. Da var det fullt av vanddammer der. Nå var det helt tørt og bare grus. Det var som spørsmålet hans sto skrevet i ansiktet: «Hvor er vannet som var her før?»

Inne på avdelingen har vi også digitale verktøy tilgjengelig for barna. Blant annet læringsbrett (iPader) som barna selv får håndtere. En er stripset fast i en knagg, mens noen ligger løst så barna kan ta de med seg rundt i sin utforskning. Vi låser læringsbrettene, slik at det kun er en app barna kan bruke, for eksempel kameraappen – hvor barna er opptatt av å se seg selv på skjermen, eller en bok-app hvor barna kan bla på skjermen og en stemme leser for dem. Denne utforskningen har ikke en umiddelbar tilknytning til prosjektarbeidet vårt, men ved at barna blir kjent med de digitale verktøyene kan det med tiden også bli et verktøy vi kan bruke i utforskningen av materialer.

Antall, rom og form:

Gjennom alle våre hverdags situasjoner og i prosjektaktivitetene våre samler barna seg mange matematiske erfaringer. I pepperkakebakingen ble et barn opptatt av størrelser da han sammenlignet to pepperkakeformer som var formet som damer. Et annet barn oppdaget at noen steiner ikke fikk plass i hullene da han puttet småstein i kummen ute. I slike situasjoner etterstreber vi i personalet å sette ord på de matematiske begrepene som passer til barnets utforskning (som «stor» og «liten», «for stor» og lignende). I vannleken utforsker barna blant annet volum, mens de heller vannet fra en beholder til en annen. Disse erfaringene kan de også få når de putter småsteiner i pappesker, eller når de fyller bøtter med sand i sandkassen. Ord som «fullt» og «tomt» kan følge naturlig med i denne utforskningen.

Ved at barna får bevege seg rundt i rommet mens de maler og når de krabber gjennom små hulrom, eller når de bygger med store byggeklosser gir det barna erfaringer som kan styrke deres romforståelse. Samtidig får de erfaringer med geometri når de forsøker å bygge med ulike tredimensjonale former og erfaringer med vekt når de forsøker å løfte store tunge steiner.

Vi jobber altså hele tiden med dette fagområdet, selv om det er nokså usynlig at vi gjør det. For det er gjennom barnas kroppslige utforskning at de samler disse viktige erfaringene som vil styrke deres grunnlag for matematisk forståelse.

Etikk, religion og filosofi:

I desembermåneden har vi hatt mye fokus på tradisjonene som er knyttet til jul, og det er fler av disse tradisjonene som er knyttet til kristendommen. Samtidig er det mange av verdiene som kommer frem i for eksempel julesanger som er like gjeldende i andre livssyn og religioner. Men det er egentlig i det daglige arbeidet på avdelingen det viktigste arbeidet med dette fagområdet skjer – i at vi omtaler andre mennesker med respekt uavhengig av hvilken kultur, religion,

livssyn, familieform eller etnisitet vedkommende har. Barna merker det på kroppsspråket vårt, på blikkene våre, på tonefallet, hvordan vi behandler hverandre og ikke minst hvordan vi behandler dem selv og de andre barna. Her har vi, sammen med dere foreldre, et stort ansvar å ivareta.

Nærmiljø og samfunn:

Gjennom det første halvåret har barna på Nordlyset blitt kjent med personalet, hverandre og til dels også med hverandres familier. Alle barna og alle familiene er ulike og det samme er vi i personalet. I den pedagogiske plattformen til Ås kommune blir ulikhet omtalt som en verdi som skal være førende for vår praksis. Rammeplanen spesifiserer også blant annet at «Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen». På Nordlyset snakker vi mye om familiene til barna, og vi har blant annet barnebøker som gjenspeiler forskjellige familieformer. På nyåret ønsker vi å ta dette et skritt videre ved å ha bilder av familiene til barna tilgjengelig på avdelingen.

Medvirkning er noe som er sterkt gjeldende i alle deler av barnehagehverdagen, og er selve grunnlaget for prosjektarbeidet. Barna medvirker også i hverdagen for eksempel ved at vi går flere ganger på tur til steder de har vist interesse for, som for å se hestene eller å leke med vandammene. Da gir vi barna tiden de trenger for å utforske, selv om vi ikke rekker å gå til det turmålet vi voksne opprinnelig hadde planlagt. Barnas engasjement styrer valgene våre, og vi deler oss også spontant i smågrupper når barna vil undersøke forskjellige steder.

Veien videre

Vi er ikke ferdige med å utforske materialer og oppdager stadig nye ting barna er opptatt av, og ønsker dermed å fortsette med dette videre i det nye året.